

POLAZNE OSNOVE I RADNI NACRT: PREGLED PREDLOŽENIH REŠENJA

Novi Zakon o hemikalijama (u pripremi) u Srbiji

P R E D A V A Č

Ivan Milenković

Savetnik za hemikalije

Product Manager/Koosnivač – Chemplora

VETREN Chemical Management Solutions d.o.o.

20+ godina kroz sve nivoe hemijske industrije

Od rafinerijskih postrojenja do EU regulative i digitalizacije

Skeniraj za kontakt informacije | vetren.rs | savetnik@vetren.rs

Sadržaj

01 Zašto novi zakon

02 Institucionalne promene

03 Nove definicije i pojmovi

04 SKIZ i nacionalna autorizacija

05 Registar mikroplastike

06 Uvoz i izvoz

07 Savetnik za hemikalije

08 Šta dalje

Status dokumenata

Polazne osnove

Objavljene maja 2026.

Javni poziv za komentare organizacija civilnog društva.

Rok za pisane komentare: **27. maj.**

Nacrt

Neke tačke nacrtu predstavljen na okruglom stolu u Privrednoj komori Srbije.

Nacrt nije objavljen.

●
Polazne
osnove

●
Nacrt

○
Javna
rasprava

○
Predlog
zakona

Nijedan od ova dva dokumenta nije predlog zakona. Zvanična javna rasprava tek predstoji. **Sva rešenja podložna su izmenama i dopunama.**

Polazna tačka: postojeći okvir

38

akata uređuje oblast hemikalija u Srbiji

3

zakona

35

podzakonskih akata

Zakon o hemikalijama

- ❑ „Sl. glasnik RS”, br. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 i 25/15
- ❑ Donet 2009. godine · poslednja izmena 2015. godine
- ❑ Agencija za hemikalije ukinuta izmenom iz 2012, poslovi preneti na Ministarstvo.

Odluka Ministarstva: potpuno novi zakon, a ne izmene i dopune postojećeg.

Zašto sada?

01

Pregovori sa EU

Benchmark zahtevi u pregovaračkim poglavljima 1, 3, 27 i 28.

02

Razvoj EU okvira

Propisi koje Srbija treba da preuzme značajno su se promenili od 2009.

03

Digitalizacija

Elektronsko izveštavanje i registri zahtevaju zakonski osnov koji ne postoji.

04

Programska obaveza

Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina EU predviđao je donošenje u 2026.

→ Novi zakon o hemikalijama, 2026.

Šta se preuzima iz EU okvira

transpozicija u nacionalno pravo

Uredbe i konvencije

PIC Uredba (EU) 649/2012

Roterdamska konvencija

Uredba (EU) 2017/852 o živi

Izmene EU propisa o detergentima

Direktive - PG 3

2006/123/EZ o uslugama

2005/36/EZ o priznavanju profesionalnih kvalifikacija

74/557/EEZ o trgovini otrovnim proizvodima

Institucionalni okvir

SADA

- ☐ Ministarstvo obavlja i normativne i izvršne funkcije
- ☐ Inspekcijski nadzor odvojen od regulatornog tela
- ☐ Zajedničko telo za integrisano upravljanje hemikalijama

PREDLOŽENO

- ☐ Agencija za upravljanje hemikalijama kao regulatorno telo
- ☐ Objedinjavanje inspekcijskog organa i regulatornog tela
- ☐ Koordinaciono telo za integrisano upravljanje hemikalijama

Osnivanje Agencije navedeno je kao obaveza iz pregovaračkog poglavlja 27.

Nove definicije i pojmovi

40+

definisanih pojmova u radnom nacrtu, otprilike dvostruko više nego u važećem zakonu

Deo su terminološka usklađivanja sa EU, deo potpuno novi instituti.

stavljanje u promet	→ stavljanje na tržište
supstanca	preko 80% supstanca, do 20% nečistoća
UVCB supstanca	nov pojam
supstanca za ponovnu upotrebu	reciklažni procesi
prodaja na daljinu	nov pojam
POPs	definicija ulazi u zakon
detergenti, intermedijer, polimer	redefinisani

Digitalizacija: obaveza stiže preko kupca

Detergenti

Uredba (EU) 2026/405

Digitalni pasoš proizvoda obavezan za detergente i surfaktante na tržištu EU od 23. septembra 2029.

CLP

Uredba (EU) 2024/2865

Digitalna etiketa je dobrovoljna i dopunska. Fizička etiketa ostaje obavezna.

Region

Crna Gora

Označavanje, uključujući digitalnu etiketu, uređeno je novim Zakonom o hemikalijama.

Radni nacrt uvodi digitalno obeležavanje kao pojam, bez obaveze primene.

Domaći propis to ne traži, ali kupac hoće: partneri iz EU moraju prikupiti strukturirane podatke od dobavljača da bi ispunili sopstvene obaveze.

Supstance koje izazivaju zabrinutost (SKIZ)

Nacionalna autorizacija

Lista postoji od 2009. Autorizacija ne postoji.

Šta važeći zakon predviđa

- ❑ čl. 43 – Ministarstvo objavljuje Listu supstanci koje izazivaju zabrinutost
- ❑ čl. 45–46 – prijava sa proširenim dosijeom o hemikaliji
- ❑ čl. 47 – mere za smanjenje rizika u rešenju o upisu
- ❑ čl. 47a – taksa za stavljanje u promet

Šta radni nacrt uvodi

- ❑ Novo poglavlje o supstancama koje izazivaju zabrinutost (SKIZ)
- ❑ Zabrane proizvodnje, stavljanja na tržište i korišćenja
- ❑ **Nacionalna autorizacija – odobrenje za korišćenje**

Kako bi autorizacija funkcionisala

Ko odlučuje

Tehnička komisija, preko nadležnog organa

Rokovi važenja rešenja

Nisu poznati. Jedno od pitanja za javnu raspravu.

Zabrana nastupa kada:

1

supstanca uđe na listu i istekne krajnji rok za tu supstancu

2

istekne rešenje, a nije dobijeno produženje

3

supstanca pređe u režim ograničenja i zabrana hemikalija

4

bude doneto rešenje o prestanku važenja rešenja

EU model: autorizacija po REACH-u

1

Kandidat lista

Supstanca ulazi na listu po kriterijumima iz člana 57

2

Aneks XIV

Prioritetne supstance, uz krajnji rok posle kojeg upotreba bez autorizacije nije dozvoljena

3

Zahtev

Izveštaj o bezbednosti i analiza alternativa; plan supstitucije ako alternativa postoji

4

Odluka

Aдекватna kontrola rizika ili socio-ekonomska opravdanost

Tri otvorena pitanja

1

Kapacitet

Ima li Agencija kapacitet da vodi ovakve postupke? EU sistem počiva na ECHA-i i njenim naučnim odborima.

2

Resursi

Ima li industrija ljudske i finansijske resurse da u njima učestvuje?

3

Naknade

Kolike će biti? To direktno određuje da li je sistem obeshrabrujući ili prohibitivan.

Teme za javnu raspravu.

Registar namerno dodate mikroplastike

Obveznici prijave Proizvođač, uvoznik i dalji korisnik mikroplastike	Rok 31. mart za prethodnu godinu	Potrebno nakon usvajanja Prateći pravilnik i proširenje eIRH portala
--	--	--

EU okvir

Uredba (EU) 2023/2055 – Unos 78 Aneksa XVII REACH uredbe. Ograničenje stavljanja na tržište sintetičkih polimernih mikročestica.

Uredba (EU) 2026/1168 – Izmena od 1. juna 2026: proširena izuzeća za lekove i istraživanje, suženo izuzeće za čvrstu matricu.

Uvoz i izvoz određenih opasnih hemikalija

Elektronsko izveštavanje

Izveštavanje i vođenje evidencije o uvozu i izvozu u elektronskom obliku.

PIC procedura

Usklađivanje sa Uredbom (EU) 649/2012 i Roterdamskom konvencijom.

Živa

Zabrana uvoza i izvoza uz određena izuzeća.

Praktičan detalj

REACH-IT potvrda o registraciji prihvata se kao dokaz. Poslednje četiri cifre registracionog broja, koje identifikuju registranta, ne moraju biti vidljive, ali nadležni organ mora imati taj podatak.

UVCB supstance

30

dana pre uvoza ili izvoza dostaviti zahtev
nadležnom organu

Uz to: godišnji izveštaj sa navođenjem
namene.

Primer sa okruglog stola

Pepeo, koji se koristi kao supstanca za ponovnu upotrebu i ide u velikim količinama u promet.

Otvoreno pitanje

Hoće li se obaveza najave odnositi na sve UVCB supstance bez obzira na količinu? Kategorija je široka, pa bi za manje količine administrativni teret bio nesrazmeran riziku.

Reciklat: promena statusa iz otpada u supstancu

Trenutno: reciklat se tretira kao otpad do naše granice, a preko granice kao supstanca.

1

Organ za otpad

Na osnovu dokumentacije o reciklaži
izdaje dokument o promeni statusa

2

Organ za hemikalije

Na osnovu tog dokumenta izdaje potvrdu
da se radi o supstanci

3

Izvoz

Roba ide u izvoz kao supstanca za
ponovnu upotrebu

Cilj je olakšati promet reciklerima. Jedno od mesta gde nacrt rešava konkretan poslovni problem umesto da uvodi novu obavezu.

Savetnik za hemikalije

Status, kvalifikacije i nadzor

Predložene promene

Ispit	Polaganje ispita u Ministarstvu
Prekogranične usluge	Pružanje usluga i usluge predavača pod određenim uslovima, bez obaveze osnivanja sedišta u Republici Srbiji
Priznavanje kvalifikacija	Kvalifikacije stečene u EU i u državama sa kojima Srbija ima međudržavni sporazum
Potvrda za rad preko granice	Nadležni organ izdaje potvrdu o kvalifikacijama na osnovu rešenja o položenom ispitu
Nadzor nad obukom	Zakonski osnov za inspekcijski nadzor organizacija koje sprovode obuku savetnika

Iz rasprave na okruglom stolu

Stav Ministarstva

- ☐ Izneti ocena o trenutnom nivou kompetencija savetnika.
- ☐ Pomenuta hiperprodukcija licenci.
- ☐ Upitni nivoi pojedinih programa obuke.
- ☐ Pitanja dobijena kroz informativni pult korišćena kao parametar ocene kvaliteta savetnika za hemikalije.

Stav prisutnih savetnika

- ☐ Primedbe na strukturu i kvalitet obuke – usmerena na polaganje ispita, ne na obavljanje posla
- ☐ Otvoreno pitanje kvaliteta usluge informativnog pulta

Nadzor nad organizacijama koje sprovode obuku savetnika prvi put bi dobio zakonski osnov. Do sada takav mehanizam nije postojao.

Ostale najavljene teme

Regulisanje načina skladištenja opasnih hemikalija

Uvođenje izuzetaka od primene odredbi zakona

Proširenje ovlašćenja nadležnog organa

Usklađivanje sa izmenama EU propisa o detergentima

Crna Gora: isti pravac, kraći rok

	Srbija — radni nacrt	Crna Gora — zakon na snazi
▲ Dozvole za promet opasnih hemikalija	Ukidanje NOH dozvola predloženo radnim nacrtom	Glava o dozvoli za slobodan promet ukinuta, zamenjena sistemom ograničenja
▲ Digitalna etiketa i DPP	Uvodi se kao pojam, bez obaveze primene	Digitalna etiketa i digitalni pasoš proizvoda za detergente uvedeni zakonom
▲ Prijava opasnih smeša / hitna pomoć	Nije bilo reči u „Polaznim osnovama“ niti na okruglom stolu	Obavezna prijava Centru pri Kliničkom centru Crne Gore

Zakon Crne Gore na snazi je od 11. avgusta 2026 (Sl. list CG, br. 114/26). Rešenja o kojima se u Srbiji tek raspravlja, tamo su već pravna stvarnost.

Šta dalje

1

Izrada nacрта zakona

2

Zvanična javna rasprava

3

Skupštinska procedura

4

Prateći podzakonski akti

Zakon ovog obima neće se pisati ponovo sledećih deset godina.

Prostor za komentare industrije i struke formalno postoji.

Priprema na novi Zakon o hemikalijama

Radni nacrt je otvorio pravce, ne konačna rešenja. Portfolio koji sada krene da se proverava i usaglašava, imaće manje potrebe za izmenama kasnije.

Provera usklađenosti

Gap analiza portfolija u odnosu na regulatorni okvir

SDS i CLP

Izrada i ažuriranje bezbednosnih listova i klasifikacije

Savetnik za hemikalije

Konsultacije i podrška u redovnom radu.